

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piata mare Nr. 22. — „Gazeta“ ose:
Joi si Dumineca.

Pretulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu
28 franci.

Anulu XLIII.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru siacare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retransmitu.

Nr. 65.

Joi, 26 14 Augustu

1880.

Brasiovu 25/13 Augustu.

Europ'a cu marele si micile ei poteri a ajunsu fi earasi forte nelinistita. Statele diferite des-
olta de unu timpu incoco o activitate febrila pen-
u pregatiri militare. Tote idealele frumoase des-
re misiunea culturala a natiuniloru, despre bunu-
le cele mai inalte ale omenimei disparu inaintea
rebutintelor urgente de totu felulu de materialu de
resbelu: pusci, tunuri, munitiuni s. a. Ei bine mai
pote fi sub aste impregiurari vorba de asigurarea
pacii?

Alianti'a austro-germana, se dice, va mantien
si va consolidá pacea generala. Acést'a este un'a
din acele frase, care se repeta de atatea ori, pena
se afla o multime de ómeni, cari 'i dau credie-
mentu. Pentru aceia inse, cari sciu se tiena contu
de impregiurari reale asemeni asigurari oficiale
nu posedu nici o valóre. Alt'a se enuntia prin
dinare si alt'a se lucréza in adeveru. De-o pace
indlungata européna nu póte fi vorb'a pena atunci,
pena candu nu se va aplaná grav'a diferentia dintre
Germani'a si Françi'a. Se póte dice cá isvorulu
situatiunei precarie politice, ce se semte adi in tota
Europ'a, e rivalitatea cea mare intre Germani'a si
Françi'a, acést'a rivalitate este asia dicédu ossi'a
in giurulu careia se invértescu tote neintielegerile,
cari nelinistescu astadi intregu continentulu euro-
peanu.

Cestiunea Orientului: Russi'a cu planurile ei,
Turci'a cu resistenti'a ei, popórele crestine cu pre-
nsiunile, sperantiele si temerile loru si marile
póteri cu interesele si intrigele loru, nu ar' fi
nici pe jumetate atátu de amenintatóre, déca intre
Berlinu si Parisu nu ar' domni atata neincredere si
atata animositate.

Rivalitatea intre Françi'a si Germani'a a fa-
cutu posibilu resbelulu russo-turcescu la 1877 si
acést'a rivalitate este, care insufla si acuma Russiei
uragiulu pentru o noua espeditiune in Orientu. Fran-
çi'a a observatu pena acuma unu rol mai multu
passivu in cestiunile orientale. Cu ocasiunea ulti-
mei conferentie dela Berlinu ea a pasitu inse pe
façia in favórea Greciei, si se credea, cá de aci
incolo va iesi din reserv'a ei si se va amestecá di-
rectu in afacerile Orientului.

Parerea acést'a nu s'a ádeveritu pena acuma.
Françi'a indata ce a veditu, cá cestiunea gréca
póte se dé nascere la complicatiuni de resbelu, s'a
retrasu éra si in positiunea s'a rezervata, declarandu
cá ea nu va scóte castanele din spudia pentru nici
un'a din marile poteri. Intr'unu discursu pro-
nuntiatu la Montauban in 19 l. c. ministrulu-pre-
siedinte Freycinet a declarat, cá Françi'a nu va
face niciodata politica de aventuri si nu va com-
promite niciodata pacea, pe care tíer'a o doresce
atátu de multu.

Declaratiunea ministrulu Freycinet ar' fi ávutu
un efectu forte linistitoriu si convingétoriu de in-
tentunile pacifice ale Republicei, déca nu i-ar' fi
premersu discursulu d-lui Gambetta la Cherbourg.
Acestu discursu inse care atinge numai pe departe
nitórea rafuieála cu imperati'a germana, a fostu de
ajunsu spre a desteptá noue temeri in Germani'a.
Press'a oficiósa germana a tacutu pena acuma spre
maréa mirare a Francesiloru, dér' totusi n'a potutu
scóte pena la finitu. Organulu bismarckianu „Nord-
deutsche allg. Ztg.“ de alaltaeri scrie, cá discursu-
lu lui Gambetta in Cherbourg a slabitu increderea
in durabilitatea pacii dovedindu, cá partid'a resbe-
lului posede aderenti insemnati intre Republicanii.
Politica Germaniei va remané pacifica cá si pena
pacii, dér' spiritulu resboinicu alu vecinulu o silesce,
de a-si cautá sigurantia intr'o armata tare si gat'a
la ori-ce lupta.

Eata, dér' cá ne intórcemu frumusiulu totu la
punctulu, de unde amu pornitu, la pregatirile de
resbelu. Tóta politica actuala européna, apuséna

si orientala culminéza pentru momentu in aceste
pregatiri. Toti se arméza pe intrecute si nimenea
nu póte prevedé resultatulu finalu. Nu mai tre-
buie se fia inse cineva diplomatu mare, cá se cu-
nósca, cá se apropia nesce complicatiuni resboinice
extraordinare. Marea cestiune a dilei este inse si
de astadata atitudinea ce-o va luá Françi'a. Re-
mané-va ea si pe viitoriu passiva, séu cá se va a-
laturá la un'a din aliantiele ce se grupéza acuma
de nou. Despre Germani'a se scie deocamdata, cá
ea va merge mana in mana cu Austro-Ungari'a,
cu cine va merge inse Françi'a?

S'a vorbitu multu pena acuma de-o aliantia fran-
ceso-russa si nu de multu se dicea cá Françi'a ar' voi
sè se apropia de politic'a orientala anglo-russeca.
Deocamdata inse n'a doveditu acést'a prin nici unu
semnu invederatu. Din contra foile franceze con-
tinua de a asigurá, cá Françi'a va pastrá mai de-
parte reserv'a de pena acuma si nu se va riscá in
nici o aventura, din care se traga folosu alte
state.

Póte cá Françi'a observa o asemenea portare,
numai spre a nu lasá cá Germani'a se gacésca a-
deveratele ei planuri. Déca inse nu ar' fi asia,
déca Françi'a in adeveru ar' fi decisa a continuá
rolulu isolatu si passivu dela 1877/8, atunci ali-
anti'a austro-germana ar' predominá singura tere-
nulu in Orientu si astfelu „mantienerea si conso-
lidarea pazei generale“ ar' depinde earasi numai
ce dela hotaririle, se voru luá la Berlinu.

Cronic'a evenimentelor politice.

Se asigura, cá principele Bismarck sus-
tiene cu-o energia extraordinara propunerea Austro-
Ungariei in cestiunea dunaréna si voiesce,
cá se-i asigure acestei monarchie cea mai
mare influentia asupra navigatiunei pe Dunare. An-
gli'a continua a se opune propunerei de a se dá
presidiulu in comisiunea dunareana Austriei, totu
asia nu se invoiesce cu presidiulu Russiei. Nu e
dreptu, cá Françi'a ar' fi consentitu deja la aceea
cá Austri'a se aiba presidiulu, din contra Françi'a
ar' fi inca nedecisa ce atitudine se ié in cestiunea
acést'a.

Noi amu crede, cá marile poteri ar' poté lesne
se scape din dilem'a acést'a neplacuta, dandu
presidiulu in comisiunea statului, caruia i se cuvine
mai multu. Romaniei, dér' se dice, cá o putere a-
tátu de mica nu póte esercea functiunea presidiului
si adeverulu este, cá atátu Austri'a cátu si Russi'a
ar' voi se 'si cástige preponderanti'a asupra vechiu-
lu Danubiu. Austri'a, se dice, voiesce se 'si asi-
gure o influentia in comisiune, pentru cá nu póte
lasá, cá politia fluviala se intre in mani straine si
astfelu intr'o buna diminétia se i se inchida dru-
mulu pe Dunare. La Dunarea de josu s'a stra-
plantatu acuma lupt'a Germanismulu cu Slavismulu.
Bine, cá congressulu dela Berlinu a stabilitu prin-
cipiulu liberei navigatiuni pe Dunare — dicu ape-
ratorii propunerei austriace — dér' acést'a stipu-
latiune, cá si multe altele este deocamdata scrisa
numai pe chartia, fara garantia, cá acelu principiu
va fi in continuu respectatu. Asia a mai stabilitu
tractatulu dela Berlin si darimarea fortaretelor
dela Dunare, cu tote astea Bulgari'a n'a atinsu
inca pena acuma nici o singura pétra din zidurile
colossale ale Rusciuculu si ale Silistriei. La ob-
servarile Austriei guvernulu bulgaru se escusa cu
aceea, cá lips'a de bani nu érta Bulgariiei de a
procede la darimarea acelor fortaretie dunarene.
Ele remanu neatinsu la comand'a Russiei si mic'a Bul-
garia póte intr'unu momentu decisivu se inchida
Austriei drumulu pe Dunare.

Comerciulu Austriei — scrie „D. Ztg.“ — are
trei drumuri spre Orientu. Unulu
care trece prin Serbi'a si Bulgari'a unde Slavismulu
a ocupatu de curédu totu terenulu. Póte Austri'a

se mai conteze óre pe acestu drumu? Miculu mi-
nistru Ristici, radimatu pe imperati'a Tiarului, se
opune proiectelor de drumu de feru austriace si
Serbi'a nu mai voiesce se scie de angagiamentele
morale ce le-a luatú façia de Austri'a si cari fa-
cura pe comitele Andrassy se apere atátu de viu
caus'a Serbiei la Berlin. Slavismulu domina in
Serbi'a si-o spune pe façia cá voiesce se inchida
Austriei calea spre Orientu. Astfelu drumulu prin-
cipalu spre Levanta este deja perdutu pentru
Austri'a.

Alu doilea drumu merge prin valea Bosnei si
prin Albani'a la Salonicu. Austri'a a jertfitu 10,000
de ómeni si 200 milióne fiorini, si-a atrasu mani'a
Russiei, gelosi'a italiana si inimiciti'a de móрте a
Serbiloru si Muntenegriniloru, spre a-si deschide a-
cestu drumu. Si ce a cástigatu Austri'a din acést'a
pornire? Jertfe colossale ar' trebui se mai aduca,
lupte sangeróse de esistentia ar' trebui se mai pórté
cu puterile rivale, inainte de ce s'ar' realisá acelu
visu romanticu care vede icón'a Austriei oglindandu-
se in valurile Marei Egeice. Drumulu prin valea
Bosnei este in casulu celu mai bunu nesiguru cá
si o promessa asupra unui losu mare si politic'a
reala nu póte contá pe elu.

Remane dér' Austriei alu treilea drumu spre
Orientu si acést'a este Dunarea, ultim'a cale
comerciala libera ce-i stá inca deschisa si care nu i
se va poté rapi prin tertipuri diplomatice. Balcanii
au devenitu slavici si in Serbi'a domnesce Russulu,
finesce D. Z. — inse la dreptulu asupra Dunarei
Austri'a nu va renuntia nici-odata, pe cátu timpu
voiesce a fi putere mare, cáci acestu dreptu este
póte mai pretiosu, decátu Bosni'a cu Herzegovin'a
cu totu.

Eara a inceputu a se lati sgomotulu despre
concentrari de trupe russesci in
Besarabi'a. Se anuntia cá la Leova lónge Prutu
Russii concentréza unu corpu de armata de 25,000
ómeni, dintre cari 10,000 infanteria, 3000 cava-
leria si 8 baterii ar' fi ajunsu deja inaintea Leovei.
Alti 5000 ómeni infanteria si 3000 cavaleria ple-
cara dela Bender si se afla deja la Karabunar in
Besarabi'a. Asemeni sciri alarmante de concentrari
de trupe sunt de comunu presemnulu, cá se apropia
noua incurcatura.

Cetindu proclamarea din urma a comitelui
Loris-Melikoff s'ar' para cá Nihilismulu
a disparutu cu totulu din Russi'a, séu cá
este trantitu la pamentu cu desevérsire. Faptu este
cá comisiunea esecutiva a fostu dissolvata si cá
Loris Melikoff a resignatu de buna voia la pleni-
potentiele extraordinare ale unui dictatoru, decla-
randu cu mandria, cá si-a terminatu cu succesu
misiunea si cá nu mai sunt de lipsa legi extra-
ordinare si mesuri dictatoriale spre a sustiené or-
dinea in intrulu imperatiei russesci. Comitele Loris
Melikoff a depusu formalu dictatur'a, dér'
a remasn in fakta in posesiunea puterei, fiindu nu-
mitu ministru de interne si avendu in calitatea
acést'a conducerea faimosulu despartimentu III de
unde se dirige politia imperiului intregu.

Aci avemu de a face cu-o demonstratiune ofi-
ciala prin care Nihilismulu este declarat de in-
vinsu. Se va vedé in curédu, déca in adeveru nu
mai esista Nihilisti in Russia. Nu de multu se
audi earasi de unu atentatu in Petersburg. Deo-
camdata inse se póte constatá cá Loris-Melikoff,
arménulu, a portatu cu succesu functiunea de dic-
tatoru si a facutu mari servicii Tiarului. Elu a
reesitu prin aceea cá a introdusu unu sistemu mai
blandu si mai crutiatoriu de cátu gen. Skobeleff
si consoçi. In locu se imple tote inchisorile cu
disi revolutiunari, si in locu se face espeditiuni
extraordinare in Sibiri'a, comitele Loris Melikoff a
sciutu se 'si cástige simpathi'a masselor, puindu
pe multi nevinovati pe pecioru liberu, si rechia-
mandu pe multi deportati. Elu a imblanditu si pe
studenti priu aceea cá a introdusu unu regulamentu

pentru esamene mai usioru, chiaru si pe Poloni i-a ametitu cu promisiuni că li se va dá drepturi nationale. Spre a deconcertá pe Nihilisti comitele Melikoff a facutu sè se latisca faim'a că lui i-ar' fi succesu a corumpe pe mai multi conjurati si că are in mana tóte firele complotului. Prin acést'a mesura Nihilistii au fost spariati si i-a cuprinsu neincredere, ceea ce i-a paralisatu pentru cătuva timpu. Dela Loris-Melikoff astépta inca poporul rusu si proiectulu unei constitutiuni.

Russii speréza intr'unu viitoriu mai bunu, dér' speranti'a loru este inca si va remané multu timpu zadarnica. Ómenii Tiarului ametiescu pe poporu cu promisiuni góle. Póte că acést'a le va succede inca cătuva timpu, din nou inse se va audi strigatulu dupa libertate si Nihilismulu va reinviá cu-o putere si mai ingrozitóre.

„Augsburger Allg. Ztg.“ publica o corespondintia ce i-se tramite din Belgrad, si care descrie intr'unu modu interessantu a spiratiunile Serbiei. Acésta corespondintia marturisesce, că Serbi'a a planuitu lun'a trecuta o mobilizare partiala si dice, că pentru momentu principatulu trebuie sè se supuna instructiuniloru ce-i voru veni dela Vien'a. Er' candu va reincepe dantiulu in peninsul'a balcanica, apoi Serbi'a nu se va lasa se fia impedecata de Austri'a de a nu luá parte cu Bulgari'a si Muntenegrulu intr'unu resbelu contra Turciei de Vestu, căci cei din Belgradu privescu unu atacu alu Austriei contra Serbiei, că unu casu de resbelu intre acésta monarchia si Russi'a. Afara de acestea cei din Belgradu mai spera, că la unu asemenea casu de complicatiune in peninsul'a balcanica, Russi'a si cu alte puteri, dér' mai cu deosebire cu Angli'a si Itali'a, voru incepe resbelulu contra Austriei si Germaniei, si fiindu-cá se póte admite, că ambele acestea imperii din centrulu Europei voru fi ingunenchiate intr'unu asemenea resbelu, apoi evacuarea Bosniei si a Herzegovinei este o eventualitate, care este peste putintia se nu se intemple. —

In 19 l. c. Pórt'a a respunsu la not'a Poderiloru relativa la Muntenegru. Ea dice in acést'a nota, că, déca in contra ori-carei asteptari propunerea s'a va fi respinsa si déca puterile voru dá ajutoriu Muntenegrului cá se ocupe cu forti'a portulu Dulcigno, Pórt'a nu va participá la nici-o asemenea mesura, care se va luá fara aprobarea ei. Puterile se intielegu acuma intre sine ce atitudine se mai ié fačia de acestu respunsu.

Austri'a, Russi'a si Romani'a.

In numerulu seu de Sambata „Romanulu“ se ocupa de cestiunea aliantieloru Romaniei, care de unu timpu incóce este discutata atátu de multu de cătra press'a straina si cu deosebire de cea germana. Reproducemu acestu articolu din cuventu in cuventu, pentru că elu possede in momentele de fačia o importantia deosebita si este de natura a ilustrá cele dise de noi cu privire la atitudinea esterióra a Romaniei. Se 'ntielege, că „Romanulu“ cá organu de capetenia alu partidei liberale dela guvernulu a trebuitu se 'si impuna cătu mai mare reserva in tractarea unei asemenea cestiuni delicate, cu tóte astea face cu privire la ea unele declaratiuni categorice fórté satisfacétóre. Articululu „Romanului“ suna asia:

„Amu auditu de atáte ori, dicénduni-se, că suntemu vënduti Russiei; pentru ce se nu audimu acumu dicénduni-se din alta parte, că suntemu vënduti Austriei? Mobilulu acusarii este fórté lesne de intielesu; dér' totu ce resulta mai claru din aceste acusari, a caroru contradicere le dovedesce absurditatea, e că nu suntemu mai multu vënduti Russiei de cătu Austriei. Suntemu Romani, esclusivamente Romani, si tocmai acést'a displace, atátu celoru, cari ar' voi se ne véda ai Russiei, cătu si celoru, cari ar' voi se ne véda ai Austriei. Traditiunile nenorocite ale regimulu Fanariotiloru si in urma ale protectorulu esclusivu, facu, că multi isi inchipuiescu, că noi Romanii trebuie se fimu negresitu ai cuiva, că nu potemu fi noi si numai ai nostrii insine. Candu dér' aceia, cari ar' voi se fimu ai Russiei se convingu, că nu suntemu de locu ai ei, declara indata, că ne-amu vëndutu Austriei, de óre ce ai cuiva trebuie se fimu dupa densii. Candu apoi aceia, cari ar' voi se fimu ai Austriei, se assicura, că nu suntemu ai ei, ei voiescu a 'si esplicá indata spiritulu nostru de independintia cătra Austri'a, declarandu, că suntemu corpu si sufletu ai Russiei.“

„Astfelu ne aflamu neinctatu intre doue acusari contradictorie, cari de si pornite din interese

cu totulu opuse, au totusi aceeași origine, incapatinarea de a ne crede negresitu ai cuiva, pe candu in realitate suntemu numai ai nostrii insine. Cá ori ce statu inse, fia ori catu de vechiu constituitu si cătu de puternicu, si Romani'a este nevoita se aiba temerile si sperantiele sale, in ceea ce privesce relatiunile internationale; si ea este nevoita, de pasurile politice, ce se facu fia de o putere fia de alta, candu a se uitá cu indoiéla intr'o parte, candu a 'si aruncá privirile cu mai multa incedere intr'alta. Ar' fi inse o mare eróre de a crede, că Romani'a ar' mai fi astadi dispusa a renuntiá la cea mai mica parte din prerogativele ei de statu suveranu, numai spre a poté dobéndi dreptulu de a se uitá cu órecare incedere intr'o parte. Unu spriginu in afara, Romani'a l'ar' cutá tocmai spre a poté pastrá neatinsce acele prerogative suverane, la cari a aspiratu atát'a timpu, pēna candu in fine si le-a assicurat. Ar' fi dér' mai multu de cătu o nesocotintia din partei, ar' fi o nebunia séu o tradare, déca, in locu de a 'si aperi drepturile, ce trebuie se 'i fia atátu de pretióse, ar' dá ea cea d'antaiu esemplulu nesocotiri loru, renuntiandu de buna voie la o particica diatr'insele, spre a dobéndi unu spriginu séu o amicie, care din momentulu, ce ar' fi platita cu unu asemenea pretiu, n'ar' mai presintá nici o garantia seriósa. Scopulu este tocmai de a aperi tóte drepturile si prerogativele, ce felu de aperi ar' fi dér' aceea, care ar' incepe prin o renuntiare voluntara la o parte din acele drepturi si prerogative?“

„Cá unii ce suntemu acumu patiti spre a sca, unde ne sunt amicii si unde inamicii, indoiélele nu ne mai sunt permise in acésta privire; inse tocmai acésta aspra esperientia a trecutulu ne invétia se fimu fórté circumspecti si fórté gelosi de ceea ce amu potutu dobéndi, căci fórté adesea, si nu de multu inca, amu vediatu pe amicii deastadi devenindu inamicii de mane, astufeliu incátu nimeni nu ne póte pretinde, chiaru de ar' avé cele mai bune si desinteressate simtiemente pentru noi, se ne damu corpu si sufletu fara reserva si fara a ne incungiu rá de garantii. Déca se va gasi cineva, care se ne judece fia banuitori, fia neincreditori, se se gaudésca unu momentu la ceea ce Romani'a a suferitu in trecutu, si suntemu incredintiati, că, nu numai ne va scusá, dér' ne va si aprobá.“

„De cătuva timpu este asia dicédu la moda de a ne acusá, că ne damu Austriei, dupa cumu mai 'nainte eramu acusati, că ne damu Russiei. Adevérulu este, că dorimu a avé cele mai amicale si mai cordiale relatiuni cu Austro-Ungari'a, dupa cumu amu fi doritu se avemu totdeún'a asemenea relatiuni cu Russi'a. Unu statu teneru si relativu micu, cá alu nostru, nu póte progressá, de cătu cu conditiunea de a trai in pace si in buna armonia cu vecinii sei. Amu dori dér' negresitu se restringemu cătu mai multu legaturile nostre de amicie cu puterniculu imperiu austro-ungurescu; dorinti'a nóstra ar' fi lesne implinita, déca politic'a acestui imperiu ar' tinti la scopulu inaltu de a intemeiá o asemenea amicie pe impa carea si satisfacere a intereseleloru comunu, fara a uitá vreodata, că o incalcare, chiaru atunci, candu e dobéndita, aduce neincrederea si recesele cele mai amicale dispositiuni. Austro-Ungari'a are cele mai mari interese in Orientu, si pe acestu terēmu, atátu de agítatu, rivalii nu'i lipsescu. Cumu s'ar' poté dér' admite unu singuru momentu, că ea va parveni a neutralisá actiunea acestoru rivali, si va ajunge astfelu la satisfacerea intereselor ei economice si mai cu osebire politice, déca nu va sci se dobendésca singurii aliati ce i-ar' assiguré successulu, adica simpathi'a si incederea statelor din Orientu, mai cu séma a aceluor state, cari sunt in stare se intielega valórea amiciei sincere si leale a imperiului austro-ungurescu.“

„Inse simpathi'a si incederea nu se potu intari de cătu prin impacarea intereselor, cu escluderea ori carei veleitati de incalecare, de orice natura ar' fi. O veleitate de incalcare da nascere de indata neincrederii si rivalii sunt totdeún'a gat'a a se folosi de recél'a, pe care o aduce neincrederea. Ómenii, cari conduc destinatiile unui statu trebuie se sci a deosebi avantajele reale, de avantajele a caroru dobéndire este mai rea de cătu o infrangere. Mai cu séma pe terēmulu atátu de delicatu alu politicei orientale, asemenea distinctiuni trebuiescu facute cu ingrigire: astadi, candu Orientulu se transforma intr'o aglomerare de state de alu douilea si de alu treilea ordinu, a ceea putere europeaná va dobéndi mai mare inriurire

in afacerile lui, care va sci se inspire cea mai multa incedere.“

„N. fr. Presse“ despre alianti'a cu Romani'a.

Facuramu mentiune in numerulu trecutu articulu aparutu in „Neue freie Presse“ cu privire la importantia unei aliantie a Romaniei cu Austri'a. Acestu articolu are meritulu, că dá pe fačia dorintiele secrete ale metriloru austro-germani. Aliatii dela Vien'a si Berlinu ar' avé mare placere de a intrebuintá pe Romani'a de ciocanu in contra Slaviloru. Le-ar' placé multu se póta dispune asupra dorobaniloru spre a-si assiguré interesele loru orientale. „N. fr. Presse“ voiesce, că Romanii sè se declare de inimizii a tout prix ai Slaviloru dela nordu si sudu, ei se fia iculu, care se intre in carnea slava s. a. Ce-i dreptu „Romani'a esista in puterea vointii si garantiei Europei, care i-a incredintiatu misiunea se aperi libertatea Dunarei“ acést'a misiune inse nu se póta intielege asia cá Romani'a se declare resbelu Slavismulu. Romanii nu voru cominciodata unu actu de inimizia contra veciniloru slavi, ei isi voru aperi numai esistenti'a si interesele in contra aceluora, cari le voru atacá. „N. fr. Presse“ nu face nici unu serviciu Romanii prin aceea, că o denuntia Slaviloru cá pe o inimizie de mórte a loru. Din contra Romani'a cá unu statu micu trebuie se dorésca a trai in intielegere cu toti vecinii sei, fia mari séu mici.

Déca Romanii ar' professá principiile celoru dela „N. fr. Presse“ ei ar' terminá-o iute cu independenti'a tierii loru. Niciodata nu póte fia interesulu bine intielesu alu statulu romanu, de a enuntiá urbi et orbi cá esistenti'a lui insasi ar' fi indreptata in contra Slaviloru. Barbatii de statulu romanu trebuie sè se silésca din contra a dosemená, cá esistenti'a si consolidarea Romaniei detrage nimicu intereselor bine intielese ale Slaviloru, cu deosebire ale celoru din Orientu. Eacu ce dice intre altele „N. fr. Presse“:

„. . . Avemu noi óre amici printre Statele slave dela Balcani, la a caroru esistentia politica si independintia amu fi contribuitu intru ceva? Nu. Se póte prea bine cá principiile Nikit'a alu Muntenegrului se vina de o suta de ani dela Vien'a si se locuiesca, cá óspe in palatulu imperialu; póte principiile Milanu alu Serbiei se faca inca pe atátu visite imperatulu Austro-Ungariei si principiile Alexandru alu Bulgariei se nu ne vorbésca de cătu de lealitate, totu ei nu sunt cu totii de cătu creaturi russesci, pe care unu ordinu dela Petersburg póte se'i sucésca contra nóstra. Romani'a inse este avant-postulu nostru naturalu, este aliatulu nostru prin nascere. Ea forméza unu zidu in medilociu slavismulu, si intarirea ei este in propriulu nostru interes; ea intrece in cultura, in inteligintia si productiune pe tóte statele cele mici slave; ea medilocesce comunicatiunea nostru cu Dunarea de josu si cu marea Négra. Barbatii cá Ristié si Slawekow potu se fia politici sireti si in stare de a intinde curse; dér' unu barbatu, cá Bratianu este multu, fiindu-cá elu nu sare pe sērm'a russésca, ci are o depina consciintia atátu de impulsuniile si interesele Vestulu cátu si de pericolele, cu care amenintia Russi'a. S'a permisut cu Romani'a se fia pradata de partile ei din Besarabi'a; ea a fostu tractata cu asprime in cestiunea Evreiloru si in cestiunea Arab-Tabiei; interesele ei n'au fostu sustienute de cătu cu moliciune. Tóte aceste n'au potutu de cătu se surprinde pe cei din Bucuresci si se'i faca a simti óre-care indoiéla despre dispositiunea Europei de a'i ajutá. Acumu inse se apropia din ce in ce mai multu momentulu, in care Russia va incinge din nou furtun'a pe restulu Turciei; astfelu fiindu impregiurabile, cine va gasi, cá principiile Romaniei face reu, tragédu-si si elu bilantiulu, se intrebe pe Austro-Ungari'a si Germani'a déca, in momentulu decisivu, se poté comptá pe spriginulu loru?“

„Sunt sceptici, carora nu li se va poté scóte din capu că planurile Austriei sunt necontentu indreptate spre ocuparea Saloniculu. Ei argumentéza că ocuparea Bosniei, Herzegovinei si a unei parti din districtulu Novi-Bazar ea o cucerire fórté indoiósa si nu se póte esplicá de cătu ne mai in vederea unei viitóre inaintari. Acesti sceptici, printre a caroru gura vorbesce cu cea mai mare mahnire maioritatu poporulu austriacu, ar' avé dreptate, déca, pentru dragostea unoru visuri viitóre problematice, s'ar' sacrificá mergetu Romaniei cu noi. Nu pe drumulu la Salonicu, ci de-a lungulu Dunarei are a tinti o intiepleta politica austriaca. Rivalii Austriei se ridica deja spre a ne disputá dreptulu nostru la Dunarea de josu. Si, in schimbu, mai este unu simtu de necredintiosi, cari nu voiescu a crede că Germania, pentru alianti'a nóstra, in puterea careia este aperiata de Francia si Russi'a, nu ne va dá unu ajutoriu realu. Ei se ingrijescu, că Germani'a ne incurageaza numai la aventuri slave care potu numai se ne slabésca si se ne periclitaze, ear' se ne asigure si se ne intarésca. Tóte aceste indoiélele se sfērsi, déca Germani'a si Austro-Ungari'a ar' luá fačia o

amania o atitudine clara si neechivoca. Este de ajuns sa se dica principelui Carolu ca nu se va mai permite o a doua invasiune rusesca, ca slavii dela Balcani nu voru mai resculati de rusi, ca, intr'unu cuventu, integritatea Romaniei va fi aperiata in ori-ce casu, si lumea va ave o garantie mai multu contra nebunului spiritu de turburare a pazei noastre, pornindu din Russi'a, trece prin Europa ca o gogoritia agrozitoare."

Caus'a agrara ardelena in diet'a maghiara.

(Urmare.)

Stef. Teleszky: On. Camera! D-lu referentu a auzit mai pe urma, si acest'a s'a disu si din alte parti, ca de se va elimina aline'a din urma, comassarea nu se va putea efectui in cele mai multe parti ale Transilvaniei, pentru-ca terit'oriele eliminate in multe locuri facu $\frac{9}{10}$ parti din hotarul intregu, prin urmare, deca voru si cere ceilalti cu o comassarea, permissibilitatea totu nu se va putea distinge. Acestu motivu nu sta, pentru-ca acele locuri nu le putemu numerá la posesiunea celor ce se opunu comassarii. Acestu provocu la §-lu respectivu din art. de lege LV: 1871, care nu a fostu o asemenea dispositiune, cum este aceea care nu recomanda d-lu referentu acum in numele comisiunei juridice, si cu toate acestea, dupa conspectulu ministerialu in facare parte a Transilvaniei au fostu comassari; pentru-ca nu ne potemu inchipui unu judecatoriu, care, deca se va elimina acestu § se vina la conclusiunea, ca aceste terit'orie trebuie socotite la posesiunea celor ce se opunu comassarii.

Am auzit ca dispositiunea legii citate in acest'a primitia si pena acum s'a interpretatu asia, ca aceste terit'orie au socotitu totdeauna la posesiunea celor ce ceru comassarea. Eu nu aflu de corecta acest'a interpretare a legii, dar la nici unu casu nu acceptediu nici acea interpretare, ca pasiunile comune, deca legea nu dispune in privint'a lor, se socotésca la posesiunea celor ce nu voiescu comassarea. Deci argumentulu principalu, cu care s'a atacatu votulu separatu, nu sta.

Imi sustienu si acea afirmatiune, ca in Ungari'a nu este analoga situatiunea, nu este analoga dispositiunea legii, pentru-ca in Ungari'a nu facare proprietariu singuraticu a acestu indreptatitu se cerra comassarea, ci numai facare compossessoru si numai maioritaea absoluta a fostiloru iobagi.

Si in § 19 cetitu de d-lu referentu se face amintire numai despre compossessori, er' nu despre proprietarii de pamentu singuratici, der' mai lamuritu vorbesce pct. c) § 6 in art. 10, care spune, ca cine sunt indreptatiti a cere regularea posesiunii si de odata cu ea comassarea si anume spune: ca proprietariulu feudal (földesur) si intre acestia facare compossessoru seu maioritaea iobagiloru.

Amiculu meu a disu, ca nu primesce argumentarea mea in privire la anticiparea spesseloru, eu inse imi iau voia a reflecta pe on. Camera, ca acestu argumentu e forte gravu si vedu ca amiculu meu si-a uitatu, ca in Transilvani'a si pena aci cererea proportionarii au fostu permissa fiacarui possessoru; ori-care possessoru putea cere proportiunea, der' vedu ca nu era cine se le anticipateze spessele, proportionarii nu s'au efectuitu.

Eu facia cu acea dispositiune a legii din Ungari'a, dupa care facare compossessoru pote cere comassarea, aflu o garantie forte mare intr'aceea, ca acela care cere comassarea, a datoriulu se anticipate totu-odata si spessele cele enorme, pentru-ca unu possessoru de vr'o cate-va jugere de siguru nu se va putea anticipa.

A mai disu si d-lu deputatu Elekes George, ca eu nu treau se permitu possessorulu de 30 jugere atatu dreptu catu permitu possessorulu de 300 jugere. Deca sta acestu argumentu, se nu ne jucamu cu cuvintele, se nu dicemu, ca legam dreptulu provocationalu alu comassarii de $\frac{1}{4}$ parte, apoi in acest'a se mai computamu si astfelu de posesiunii si caroru proprietari se opunu comassarii, ci se avemu curagulu si se o spunemu francu, ca in Transilvani'a fiesce-cine pote cere neconditionatu comassarea. Acest'a ar' fi celu' puzan logicu. D-lu referentu dice, inse ca noi nu mergemu penaa unde a mersu legea ungarésca, pentru-ca damu possessorulu singuraticu unu dreptu provocationalu numai in casulu deca posesiunea lui la olalta cu cea comuna face $\frac{1}{4}$ parte a hotarului. Eu tocma acest'a o consideru de erorea cea mai mare; pentru-ca in discursulu meu de mai inainte am aratatu — fara a fi combatutu de cineva — ca de vomu primi acest'a dispositiune a proiectulu de lege, va resulta in trensulu acea anomalia, ca acolo unde terit'oriele comune sunt inca regulate, doue jugere voru putea comassa hotarul; acolo inse unde regularea teritoriulu comunu a urastu deja, nu se va putea comassa. de va lipsi din $\frac{1}{4}$ si numai unu \square^0 .

Eu nepotendu se mi dau votulu pentru o lege atatu ne logica, recomendu votulu separatu spre primire. (Aprobari.)

Presidiulu pune la votu propunerea deputatulu P. Cosma. — Nu se primesce.

Urmédia propunerea deput. Ugron. — Se primesce.

In fine urmédia votulu separatu. — Nu se primesce.

§ 7. In orasie, in comune libere si in comune mestecate cu urbarialisti la cererea motivata a celor ce possuadu a patri'a parte a teritoriulu respectivu, spre scopulu ameliorarii economice, si fara a se comassa intregulu hotaru alu comunei respective — se pote permite comassarea singuraticelu parti de hotaru, proviedute cu mediuni naturale, seu separate prin modulu culturii. Mai departe, la cererea motivata a fiecarei partide, judecatori'a pote ordona in decisiunea pentru permissibilitatea comassarii, ca terit'oriele de o estensiune mare de paduri, pasiuni si munti, apartinitorie hotarului comunei, de cumva nu sunt obiectulu segregarii seu proportiunii, se se scota din procedur'a mesurarii comassarii.

In asemenea casuri, judecatori'a nu este datore a respecta voia possessoriloru, ci va decide liberu pe bas'a referintieloru locale.

Se primesce.

Br. Coloman Kemény: On. Camera! Paragrafulu 8 din proiectulu de lege despre regularea referintieloru urbariale in Transilvani'a, l'a stersu comisiunea juridica simplu si nu l'a inlocuitu cu nimic. Eu credu, ca noi nu ne potemu multiami cu stergerea simpla a acestui paragrafu, pentru ca, deca nu se inlocuiescu cu altulu, acele hotare, unde comassarea generala din ori ce cauza nu se efectuescu, regularea paduriloru si a pasiuniloru, respective schimbarea terit'orieiloru singuraticu de pamentu, ce se afla printre paduri si pasiuni, este imposibila. Deci eu facu propunerea urmat'oria si vi o recomavdu spre primire:

Intre §§ 7 si 8 ai proiectulu de lege din desbatare se se puna acestu paragrafu nou:

„La segregarea urbariala, seu la proportiunea paduriloru, enclavele, singuraticu parcele de pamentu, ce se afla intre paduri, se potu schimba si atunci, candu comassarea nu se afla in curgere.

„Schimbarea si in asemenea casuri se va face dupa principiile comassarii.

„Acele parcele dintre paduri, cari la 1 Ianuaru 1880 au fostu proviedute (telepitve) cu locuintia permanenta — afara de casulu comassarii generale — numai cu invoirea proprietariulu potu fi obiectu de schimbare.“

Voindu a fi scurtu in motivare, facu numai o observare. Si adeva: Propunerea mea se vede a fi in catva in contradicere cu normele observate la comassarea generala. Adeva la comassarea generala atatu dupa legile de pena acumu, catu si dupa proiectulu presentu se potu schimba si acele terit'orie de campu, pe cari se afla edificii si locuitori. Acesta se pote motiva cu aceea, ca prin comassarea generala tribuualulu si judele pertractatoriu pote desdauna pe respectivulu pentru pamenturile espropriate din campu cu altele din apropierea comunei, va se dica dela locu mai bunu; acolo inse unde se regulaza numai padurile, cari sunt departe de comuna, unde judecatori'a nu este in stare, casele celor espropriati ale asiedia in apropierea comunei, espropriarea acestor'a nu sar' pote motiva.

Din aceste motive, precumu se vede si din textu, eu am propusu numai schimbarea acelu terit'orie, pe cari nu se afla edificie. (Aprobari.)

Teod. Paulev ministru de justitia: De ore ce caus'a principala a devastarii paduriloru si a prevaricariloru in Transilvani'a au fostu enclavele, dupa parerea mea consideratiuni forte grave de economia nationala si de politie de campu reclama, ca aceste enclave se se pota schimba si fara comassare; der' de alta parte sunt si astfelu de terit'orie, pe care se afla locuintie permanente, cari erasi din motive nationale economice si de poporatiune nu se potu supune acestei norme. De vreme ce propunerea d-lui deputatu bar. Kemény Kálmán satisface ambeloru recerintie si corespunde acelei intentiuni, care era cuprinsa si in proiectulu originalu, ve recomandu se o primiti cu atatu mai vertos, pentru ca spre incungiuarea abuziloru possibile s'a luat 1 Ianuaru 1880, care va impede eludarea scopulu acestei dispositiunii prin mutari improvisate. (Aprobari.)

Bokross referentulu: On. Camera! Comisiunea iuridica a stersu acesta dispositiune coprinsa in proiectulu originalu alu ministrului, si anume dupa espressionea ei categorica pentru aceea, ca nu a aflatu o modalitate multiamit'ore pentru definitiunea conceptulu terit'orieiloru, ce ar' fi se se schimbe si pentru asigurarea complanarii val'orei, ce o ar' capeta prin schimbare. Ca referentu alu comisiunii inse trebuie se ve marturisescu, ca pe mine personalmente me multiamescu textulu substernutu din partea d-lui bar. Kemény Kálmán si pentru aceea ilu primescu din parte mi. (Aprobari.)

Parteniu Cosma: Me miru forte, ca d-lu ministru de justitia, care nu cunoce de locu referintiele Transilvaniei, ia lucrulu atatu de usioru, si cestiunea acesta, care intre referintiele din Trnsilvani'a este un'a din cele mai grave o cualifica de o simpla cestiune de politia silvanala resp. de campu.

Domni deputati din Transilvani'a totu cu aceea ne intimpina, ca noi nu cunosemu referintiele de acolo, deci se le damu pace, nici se nu ne ridicamu cuventulu pentru ele; si cu acesta invingu, caci sunt unii, cari sub aceste cuvinte intielegu si altu ceva.

„La noi nu e regulatu nimic'a, noi suntemu in stare mai rea de catu ungurenii, caci la noi inainte de 1848 nimiculu nu s'a terminatu, abia s'au inceputu ceva, in urm'a

evenimenteloru cunoscute nu s'au potutu continua, si amu ajunsu acolo, ca n'avemu lege, care se ne apere, ci suntemu aruncati prada nu sciu cui“ — dicu ei — de si nu aici der' in cercuri private.

Numai fostii domni feudali sunt caus'a, ca in Transilvani'a referintiele de posesiune sunt mai incurcate de catu in Ungari'a, pentru-ca atunci, candu ar' fi potutu, nu si-au implinitu datorint'a, n'au facutu in acesta privintia nici macaru atatu, catu au facutu cei din Ungari'a. In Transilvani'a nu s'au nesuitu fostii domni feudali, ca se 'si face alocutiura, la ei n'a fostu mesur'a avutiei „cate mii de jugere are cutare proprietariu?“ ci „cati iobagi are?“ Scopulu loru a fostu se aiba catu de multi iobagi, cari se le lucre, dela cari se culéga diecimea si nonimea (a diecea si a nou'a parte din producte), era sortea iobagiu se nu se reguleze, ca se fia silitu a lucra pentru domnulu seu catu va voi acesta.

Acesta fiindu scopulu, forte bucuros s'au invoitu domnulu, ca iobagiu se 'i ladiuesca catu de multe paduri, cari ca atari n'aveau val'ore, numai, ca se 'i de a nou'a respectiva a diecea si se platesca contributiunea. Acesta este originea enclaveloru, din cari se nesuiescu acumu se scotia pe fostii iobagi; fostii iobagi din Transilvani'a inse n'au facutu lazaitura nici in contra vointiei domniloru nici in contra legii, caci in Transilvani'a iobagii au fostu adeverati sclavi ai domniloru, ci le au facutu chiaru pentru promovarea intereseloru domniloru loru.

Ei bine! Acuma, pentru-ca padurile sunt mai cu pretiu, se se esproprieze fostulu iobagiu din pamenturile, cari de secolu le-au cultivatu si imbunatatitu strabunii sei si in loculu loru se i se de astfelu de pamentu, care nu corespunde val'orei mosiei lui si sistemii lui economice!

Deca se va intempra acesta, fostii iobagi se voru ruina si nu se cere mare daru profeticu pentru a prevedé, ca deca nu va urma altu reu —, celu multu preste 10—20 de ani cea mai mare parte dintre ei nu va mai fi in acesta tieara, voru fi siliti se faca si ei aceea ce facu ungurenii, se emigreze. Dobrogea nu este departe, este acolo pamentu destulu, care 'lu capeta in daru cu scutire de contributiune!

Nenorocirea nostra si astadi este aceea, ca suntemu prea pugini, celu puginu de 4—5 ori atati locuitori de catu sunt astadi ar' pote nutri acesta tieara, si apoi voimu se 'i perdemu si pe acestia prin deposedare, motivata cu frase de acestea! Dar' pe cine vomu asiedia in loculu loru?

Imi pare forte reu, ca o dispositiune atatu de periculoasa se incerca a se servi in lege numai asia „per mops“, si ca d-lu referentu se preface, ca nu pote vorbi in numele comisiunii der' in numele seu primesce propunerea, ceea ce isi are insemnatatea s'a pentru deputatii transilvani.

Eu imi tienu de datorintia a atrage atentiunea on. Camere asupra gravitatiei acestei cestiuni si a declara, ca deca nu mi se ia in consideratiune acesta reflectare, primirea propunerei va insemna pentru Transilvani'a o adeverata deposedare.

V'amu spusu opiniunea mea si cu acesta 'mi spalulu manile, d-vostra binevoiti a decide.

(Va urma.)

Diverse.

[Aniversarea dilei de 18 Aug. in Blasiu.] Nu mai puginu solemnelu ca in alte centre ale tierii s'a serbatu aniversarea a 50-a a nascerii Maj. Sale si in Blasiu. In preser'a dilei castelulu metropolitanu si casele din piatia au fostu frumosu iluminate. In diu'a urmatore Escel. S'a Archiepiscopulu si Metropolitulu Dr. Ioan Vancea a celebratu, incungiuatu de membrii consistoriulu, s. liturgia in biserica catedrala. Dupa s. liturgia se canta „Marire intru cei de susu“ si Metropolitulu-pontificantu pronuntia rogatiunea imperatesca in genunchi. Chorulu a cantatu mai multe strofe din imnulu imperatescu. Finindu-se serviciulu divin preotimea din Blasiu in frunte cu venerabilulu d-nu prepositu Timoteiu Cipariu merse la resiedinti'a Escelentiei Sale d-lui Metropolitulu si intr'unu discursu meduosu roga pe Escel. S'a ca se depuna la peciorele troului felicitariile omagiale ale clerulu si ale poporatiunii greco-catolice. Escel. S'a multiami esprimandu dorint'a ca ceriulu se conserve sanitatea Majestatiloru Sale ca se pote serba si nunt'a de auru. Pe la orele 2 a datu Metropolitulu unu prandiu mare diplomaticu, la care au luat parte aproape 80 de persoane. Escel. S'a a redicatu cu acest'a ocaziune unu toastu pentru Majestatea S'a si august'a familia imperatesca.

[Diu'a de 18 Augustu s'a serbatu si in Nasedu] cu deosebita solemnitate. Junimea academica a arangiatu in onorea dilei festive unu balu, care a fostu splendidu. Totu in 18 Augustu au sositu in Nasedu si membrii illustrei familiei Mocioni, Georgiu cu sozia s'a, si

cu fiic'a lor comites'a Bethlen impreuna cu sociulu ei, apoi cunoscutulu Dr. Alexandru Mocioni, cu fratele seu Eugeniu si au fostu bineventati in 18 Aug. in corpore de cãtra inteligenti'a romana din Naseudu in frunte cu Reverendissimulu d-nu Vicariu Moisilu si de cãtra junimea academica. Scirea acest'a ni s'a fostu transm'is prin telegrafu, telegram'a inse printr'o intemplare regretabila, independenta de biroulu telegraficu, o amu primitu cu doue d'ile mai tardiu, astfelu, cã abia acuma potemu se-o intrebuintiamu.

[Maiestatea S'a] va plecã in Galiti'a la 29 Augustu, mai inainte inse va merge la Olmutiu (Olmütz) unde va petrece doue d'ile in palatulu memorabilu, unde avu locu la 7 Octobru 1848, abdicerea la tronu din partea imperatului Ferdinand si luarea franeloru guvernului de cãtra imperatulu Franciscu Iosifu I la 2 Decembre 1848. Imperatulu n'a mai pasitu peste pragulu acestui palatu din d'ilele acele memorabile.

[Manevre.] In 20 Augustu a sositu in Brasiovu Escel. S'a, comandantulu militariu alu Transilvaniei FML. Bauer, acompaniatu de generalulu Pokorny si de siefulu de statu maioru colonelulu Pfeifer. In 21 a fostu mare manevra, la care au luat parte tôte trupele ce se afla in Brasiovu si giuru. Feldmaresialulu-loc. Bauer si-a exprimat deplin'a s'a multamire cu rezultatulu manevrei.

[Demonstratiune in Clusiu.] In preser'a dilei de 18 Augustu, cu ocaziunea iluminatiunei ce avu locu in Clusiu generalulu imperatulescu Demel, care locuiesce in strad'a Turdei si-a decoratu ferestriile totu numai cu stindarte imperatulesci negri-galbene si cu culorile bavarese (ale imperatulesei). Acest'a impregiurare a iritatu atãtu de multu pe siovinistii maghiari, incãtu s'au decisu a sparge ferestriile generalului, ceea ce s'a si intemplat. Actulu acest'a de „bravura“ a fostu pôte unu respunsu datu colonelului Seemann. In totu casulu elu ne arata de ce sentiminte sunt animate masele poporului capitalei ardelene de odinora. Nu intielegemu nicidecumu de ce unu generalu imperatulescu se nu se pãta servi de colorile imperatulesci la o iluminatiune in onãrea supremului seu beliduce. „Generalulu — scrie „Kelet“ — a vitatu negresitu cumu se obiceiasescã a se serbã in Ungari'a diu'a nascerei regelui ungaru.“ Apoi ce se-i faci d'eca regele Ungariei este totodata si imperatu alu Austriei si d'eca stindartulu negrugalbenu alu casei imperatulesci este totodata si stindartulu armatei imperiale.

[Invitare.] Dõmn'a presiedinta a „Reuniunei femeiloru romane din Selagiu“, a facutu urmatõrea invitare tiparita la conferenti'a ce se va tiené cu scopu de a se stabili statutele acestei Reuniunei: „Din incredintiarea conferintiei dameloru romane selagiene tienuta la 24 Febr. in Basesci vinu a ve rogã cu respectu cã se binevoiti a ve presentã la conferinti'a, ce in interesulu stabilirei statuteloru „Reuniunei femeiloru romane selagiene“ se va tiené la 29 Augustu st. n. a. c. in Simleulu-Selagiulu diminãtia la 9 nre. Supurulu de susu la 11 Aug. 1880. Mari'a Cosman Dragosiu m.p. — Totodata d. secretariu alu Reuniunei Dem. Suciune face cunoscutu cã cu ocaziunea acestei conferentie se va arangiã in favõrea Reuniunei si unu Concertu, care se va continuã cu petrecere de jocu. Dorimu dõmneloru Selagiene si tenerei loru Reuniuni celu mai frumosu succesu!

[Consistoriulu metropolitanu gr. cat. din Blasiu] publica concursu pentru stipendiile urmatõre: 1) din fundatiunea Romantiai doue stipendie de cãte 84 fl. v. a. trei stipendie de cãte 63 fl. si unu stipendiu de 60 fl. destinate numai pentru tineri nascuti in Transilvani'a sub conditiunile cunoscute. 2) din fundatiunea Bobiana unu stipendiu de 52 fl. 50 cr. destinatu pentru tineri studenti gr. cat. din Transilvani'a. 3) din fundatiunea Petru Maiorulu unu stipendiu de 60 fl. 4) din fundatiunea Gavrilu Vaida doue stipendie de cãte 60 fl. v. a. pentru tineri studenti romani, cari au calculi de eminentia si portare morala buna. 5) din fundatiunea Alexandru Sterc'a Siulutiu doue stipendie de cãte 100 fl. v. a. — Terminulu de concursu pentru tôte aceste stipendie este p'ena in 15 Septembrie a. c. st. n.

[Junimea romana din Siri'a (Vilagosiu)] va arangiã Dumineca in 17/29 Au-

gustu a. c., in gradin'a „ospetariei mari“, unu balu, caruia i-va premerge representatiunea diletantiloru romani din locu, dupa programa urmatõre: Sioldanu Vitézulu. Canteceulu comicu de Alecsandri. Repres. de d-lu Vas. Tataru. Calca romane plinu de mandria... Cuartetu de Dumitrescu. Esec. de corulu vocalu alu economiloru romani. Apoi:

Balulu mortului

s'eu

MORTULU si DANSULU

Comedia intr'unu actu de V. A. Urechia.

Persõnele:

CC. Enachi Damianu, razesiu bogatu	Dlu I. E. Dudulescu.
Jorgusioru, nepotulu seu	Dlu Vas. Tataru.
Deciu	Dlu St. Petcoviciu.
Bureticescu	Dlu Jul. T. Mer'a.
Frunzareanu	Dlu L. Beldea.
Juli'a	Dr'a Dragin'a Mer'a.
Burachu telalulu	Dlu Al. Dobosiu.
Barbu lautariulu	* * *

Dantiutõri, dantiutõre, lautari.

Scen'a se petrece in Iasi in cas'a Juliei.

Timpulu: Candu universitatea din Iasi erã inchisa sub ministrulu D. Cantacuzinu.

Venitulu este destinatu pentru fondulu scolariu romanu gr. or. din Siri'a. Mai multi tineri romani voru joca „Calusierii“ in costumulu nationalu. Bilete de intrare pentru persõn'a 1 fl. pentru familia 2 fl. 50 cr. Inceputulu la 8 õre s'era. Pentru comitatu: Presiedietele: Adalbert Mihailoviciu avocatulu, cassariulu Atanasiu Mer'a parochu gr. or.

[Representatiuni teatrale romane.] Cetimu in „Romanulu“: „Aflamu cã d. I. D. Ionescu, simpaticulu nostru artistu formandu o mica trupa de actori romani bine alesi va plecã in curendu in Transilvani'a cã se d'ã in orasiile de acolo represintatiuni teatrale si apoi va face o excursiune prin Bucovin'a si prin Banatu totu in acelasu scopu. Foile de peste Carpati se plangeau cã artistii romani au parasitu cu deseversire provinciile romane din imperiulu vecinu, D. Ionescu voiesce s'ã dovedesca cã, intru cãtu ilu privesce, acest'a plangere nu e intemeiata si astu-felu fratii nostri transcarpatini isi voru vedé realizata dorinti'a de a mai audi resunendu pe scenele lorulu dulce versii romanesci.“ — Felicitamu pe d. Ionescu pentru hotarirea salutara ce a luat'o si 'lu asiguramu inainte de simpaticulu nostru concursu la acest'a frumõsa intreprindere.

[Serbarile independintiei Belgiei.] La 15 Augustu se incepura la Bruxelles marile serbari date cu ocaziunea a cincidecei aniversari a independintiei belgiane. Orasiulu era impodobitu intr'unu modu magnificu. De la 10 õre de dimineatia, in parcu, se formã cortegiulu deputatiuniloru comuneloru, provinciiloru, gardei civice si a armatei. Acestu cortegiu s'a pus in marsiu la 11 õre spre campulu manevreloru. La aceiasi õra s'a deschisu siedinti'a cameriloru legislative la palatulu Natiunei, si a fostu urmata de primirea vechiloru membri ai guvernului provisoriu si a Congresului nationalu. Regele si famili'a regala au avu sositu la palatulu espositiunei nationale la 1õra si indatu au avutu locu presentarile adreseloru diferiteloru deputatiuni si remiterea medalieloru comemorative. Acest'a solemnitate s'a terminatu prin executarea cantatei (canticului) D-lui Louis Hymans, musica de D. Eduard Lassen. Corurile acestei cantate, procurate de Brabant, Haimant si provinci'a de Namur, se compunea din 943 cantareti si cantaretie. Corpurile musiceloru carabinieriiloru, a guidiloru si a grenadiriloru au procuratu aprõpe 150 de instrumente de suflatu, ceea ce dã unu totalu de aprõpe 1,100 executatori, dirigiati de D. Fischer. La teatru regalulu de la Monnaie a fostu o representatiune de di, data gratuitu. S'a jucatu „Richard Anima-de-Leu“, opera comica de Grétry. La 7 õre s'era, asemenea a fostu spectaculu gratuitu la Alhambra. S'a observatu, printre „gilzii“ cari figurau la cortegiu, arcasi de Saint-Sebastien de Hal, cea mai veche societate de speci'a acest'a. Drapelulu seu, datandu de la 1412 cade 'n bucati elu n'a fostu desfasiuratu de 40 ani. Consiliulu provincialu din Brabant asista in corpore la serbare. Lordulu-primaru alu Londrei, cu diferitii membri ai municipalitatiei capitalei britanice, e la Bruxelles de la 13 curentu. Antaia di a serbarei s'a terminatu printr'o mare iluminatiune.

[Din Constanti'a] anuntia „Farulu Constantiei“: „Marti 29 Iuliu a avutu locu punerea petrei fundamentale la Casarmele, ce se con-

struescu de cãtra ministrulu de resbelu in Constanti'a. Asistau la acestã solemnitate D. Prefectu alu judetiului, d. comandantulu alu garnisõnei, d-nii siefi de corpuri ai diferiteloru trupe aflate in orasiu si judetiu, d-nii Oficeri ai garnisõnei, d. primariu alu orasiului, diferiti functionari si unu numerosu publicu. Serviciulu divinulu s'a oficiatu de cãtra preotulu garnisõnei. O campania de infanteria din alu VI de linia cu music'a regimentului facea onorurile militare. Dupa sevõrsire a serviciulu divinulu s'a pus de cãtra prefectulu judetiului si comandantulu garnisõnei, p'etr'a fundamentala in temelie peste o cutie continendu medalii militare si monete nationale de argintu si de arama. La 10 si jumetate õre ceremoni'a erã terminata. Se scie, cã sunt a se construi trei casarme, pentru infanteria si cavaleria. Locuriile alese pentru aceste constructiuni sunt in positiunile ce s'au gasitu mai bune. Paviliõnele pentru cavaleria sunt de ambele laturile siantiului portului francu, in spre Anadolkiõ; Pavilionulu infanteriei se edifica langa gradin'a publica numita „Beledie“ aprõpe de mare. Se vãrgulã cã curtea casarmei s'ã inajuteze p'ena la m. Tõte aceste constructiuni voru trebui a fi terminã p'ena la õrn'a viitoare. D. Capitan Craincõnu din statulu majoru de geniu conduce lucrãrile cu desebita activitate.“

(Statistic'a penitenciariloru in Romani'a.) Dupa o relatiune data de serviciulu Statisticu de pe l'anga ministrulu de interne, numerulu condamnatiloru aflatu in penitenciare in cursulu anului 1876 a fostu de 9565, dintre cari 4030 remasi din 1875 si restulu intrati in anulu 1876. Din acestia liberanduse 5650, a ramas la 31 Decembre acelu anu 3915 condamnatu. Impartiti dupa starea civila, acesti 3915 condamnatu se impartu in 1493 necasatoriti, 2077 casatoriti si 347 veduvi. Numerulu femeiloru condamnate e de 141. Dupa religiune, ortodoxii intra cu cifrã de 3670; catolici cu 50; protestanti cu 10; armeni 15; israeliti 151; mahometani 11. Profesiunile agricole: plugari, pastori etc., care sunt si cã mai inculti, au partea cea mai mare intre condamnati; numerulu lorulu a fostu de 2136; militari 265; servitori, vizitii, comissionari, hamali etc., 372, macelari, brutari etc. 134. Condamnati la munca silnica au fostu 775, la reclusiune 753, si la corectiune 1806.

Vladeni, in 21 Aug. 1880.

In nr. 62 alu escelentulu diariu ce redactati ati publicatu unu apelu filantropicu pentru a se veni in ajutoriulu comuneloru incercate de teribilulu flagelu alu grindinei. Am simtitu o mare surprindere vedendu, cã intre comunele, ce au suferitu atãtu de multa apelulu publicatu nu numera si comunele Vladeni si Tintiaru, cari inca au fostu lovite in modulu celu mai simtitorulu de grõznic'a vijelia, care in turbat'a s'a furia s'a descãrcatu mai antaia asupra acestoru nefericite comune nimicindu-le totu si numai pe urma a trecutulu la comunele pomenite in apelu.

Am crediutu de datori'a mea a ve aduce acest'a la cunoscintia cu rogarea, cã se binevoiti a atrage prin pretiuitulu D-v. organu atentiunea on. comitatu, instituitu in scopulu de a veni in ajutoriulu celoru suferindi, si asup'rã comuneloru lasate afara, sum siguru numai din erõra. Sum convinsu, cã la impartirea ajutoreloru acesti comune inca voru fi considerate si acest'a cu atãtu mai multu cu cãtu recolt'a lorulu si in anulu trecutulu a fostu nimicita prin multimea de siõreci, ce au bantuitu campurile lorulu. — Binevoiti D-le Redactoru a primi s. c. l.

Iacobu Zorka,
notariu cercualu.

Not'a Redactiunei. D-nu corespondentu scie, cã cõtetulu despre care face amintire, e compus de cãtra sãsi din Brasiovu. Este d'er' la rëndulu acestui comitatu a d'ã deslusire de ce au ramas afara din apelulu seu comunele cele mai pagubite romãne Vladeni si Tintiaru. Din parte ne declaramu cã suntemu gat'a a primi ofrande in favõrea acestoru doue comune nenorocite.

Sciri ultime.

Londra 24 Augustu. — Dupa informatiunile lui „Standard“ Puterile ar' fi hotaritu se procedea la demonstratiunea navala in apele portului Dulcigno; d'er' acest'a noutate este probabilu prematura.

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipografi'a: Ioanu Gõtt si fiu Henricu.